

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W WEJHEROWIE**

***MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE WEJHEROWSKIM***

2012 R.

CZĘŚĆ PIERWSZA DIAGNOSTYCZNA

WEJHEROWO, MARZEC 2013 R.

Spis treści

1. WSTĘP	3
1.1. Słownik terminów zawartych w analizie	4
1.2. Metodologia raportu	4
1.3. Upowszechnienie monitoringu	5
1.4. Bezrobocie w powiecie wejherowskim według stanu na koniec 2012 roku	5
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	11
3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	18
4. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	20
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	22
5.1. Zawody deficytowe	22
5.2. Zawody zrównoważone	24
5.3. Zawody nadwyżkowe	24
6. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY ORAZ OFERT PRACY	27
7. WNIOSKI	30

1. Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie analizując sytuację na lokalnym rynku pracy prowadzi stałe badania zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie przedstawia część diagnostyczną Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wejherowskim za 2012 rok.

Opracowanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia jest jednym z głównych zadań samorządu powiatu, (a tym samym podległego mu – powiatowego urzędu pracy) w zakresie polityki rynku pracy. W/w zadania określa art. 9 ust. 1, pkt. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. 2008 nr 69 poz. 415 z późn. zm.).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych.

Najważniejszym celem urzędu pracy jest odpowiednie i efektywne świadczenie usług na coraz bardziej konkurencyjnym i wymagającym rynku pracy oraz sprostanie rosnącym oczekiwaniom klientów. Tym samym wyłonienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w niniejszym opracowaniu pozwoli na:

- właściwe planowanie i prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje zajmujące się problematyką bezrobocia;
- doskonalenie jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji na temat zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy;
- zwiększenie efektywności szkoleń osób bezrobotnych dzięki dostosowaniu kierunków szkoleń do potrzeb pracodawców;
- skuteczną aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących pracy;
- efektywną realizację programów w postaci finansowego wsparcia dla tworzenia nowych miejsc pracy.

1.1. Słownik terminów zawartych w analizie

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Długotrwale bezrobotni – osoby, bezrobotne pozostające w rejestrach powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Napływ bezrobotnych – liczba nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych w urzędzie pracy w okresie sprawozdawczym.

Zawód deficytowy – zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy – zawód, na który występuje na rynku mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód zrównoważony – zawód, na który występuje na rynku mniej więcej równe zapotrzebowanie w stosunku do osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Oferta pracy – wolne od wymagań naruszających zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, w rozumieniu przepisów prawa pracy, zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika.

1.2. Metodologia raportu

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz interpretację uzyskanych wyników.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy jt. w załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2012 r.”, załącznik nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za 2012 r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności wprowadzona rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 265, poz. 2644), zmienione rozporządzeniem z dnia 27.04.2010 r. (Dz. U. nr 82, poz. 537).

W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany, jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy). **Specjalność** jest pojęciem węższym od zawodu. Obejmuje ona podstawową wiedzę i umiejętności wymagane do wykonywania danego zawodu oraz dodatkowe kwalifikacje, wynikające ze specjalizowania się w danej dziedzinie. **Umiejętność** określono, jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności). Umiejętności, zatem, to „wiedza” praktyczna niezbędna do wykonywania określonych zadań zawodowych. Umiejętności zawodowe gwarantują skuteczne wykonywanie zawodu, a stopień ich opanowania stanowi o poziomie kwalifikacji zawodowych. Natomiast **kwalifikacje zawodowe** to wyuczona lub nabyta w drodze doświadczenia wiedza, umiejętności, cechy psychiczne oraz cechy fizyczne (cechy osobowościowe), potrzebne do wykonywania określonej pracy lub zadań, w sposób prawidłowy potwierdzone formalnym certyfikatem. Wynikają one z określonych dokumentów (świadectw, dyplomów, zaświadczeń) i stwarzają domniemanie, że legitymująca się nimi osoba posiada odpowiednie kompetencje. Dokumentem tym może być dyplom, świadectwo, zaświadczenie instytucji szkoleniowej lub inny dokument uprawniający do wykonywania zawodu.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem takich aspektów kwalifikacji jak ich poziom i specjalizacja. Kryteria te posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w grupy średnie, duże i wielkie.

1.3. Upowszechnienie monitoringu

Adresatami diagnoz zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy są w szczególności: Starosta, Wojewódzki Urząd Pracy, dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych oraz zainteresowane problematyką rynku pracy instytucje szkoleniowe oraz inne organy i organizacje.

Monitoring sporządzony został przez pracowników Działu Pośrednictwa Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie i jest dostępny na stronie Urzędu pod adresem: www.pupwejherowo.pl.

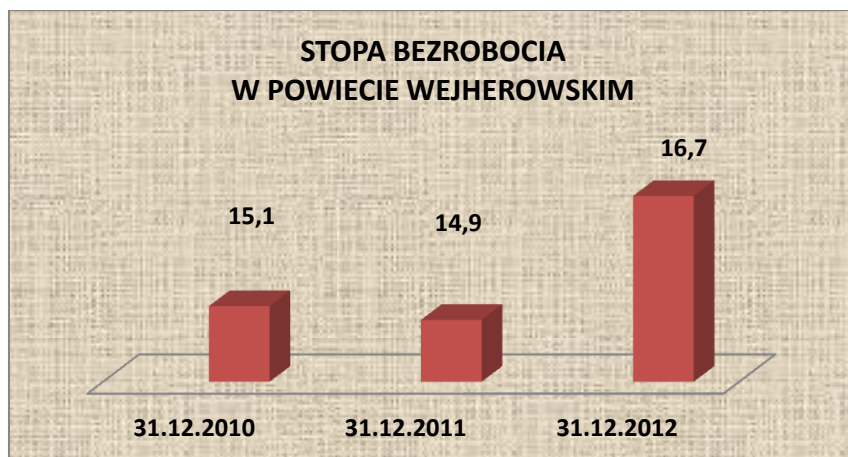
1.4. Bezrobocie w powiecie wejherowskim według stanu na koniec 2012 roku

Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie obejmuje swoim zasięgiem działania trzy miasta: Wejherowo, Rumie i Redę oraz siedem gmin: Wejherowo, Choczewo, Gniewino, Szemud, Linie, Luzino i Łęczyce.

Rysunek 1. Zasięg terytorialny działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie

Stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 16,7% czyli wzrosła o 1,8% w stosunku do roku poprzedniego (stan na 31.12.2011 roku – 14,9%). W tym samym okresie stopa bezrobocia w województwie pomorskim oraz w kraju wynosiła 13,4,%. Stopa bezrobocia osiągnęła wartość wyższą o 3,3% od średniej województwa pomorskiego oraz w stosunku do całego kraju.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim 2010 r. - 2012 r.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w powiecie wejherowskim od 2010 roku do 2011 roku kształtowała się na zbliżonym poziomie. Niestety rok 2012 z uwagi na trudną sytuację gospodarczą w kraju przyniósł znaczny wzrost bezrobocia. Do zasadniczych powodów wzrostu bezrobocia w grudniu 2012 roku możemy zaliczyć:

- trudną sytuację gospodarczą w kraju, przejawiającą się m.in. słabnącym tempem wzrostu PKB;
- powroty do ewidencji bezrobotnych po zakończeniu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
- zakończenie umów zawartych na czas określony;
- spadek liczby ofert pracy, jakimi dysponowały urzędy pracy;
- zakończenie prac sezonowych przede wszystkim w leśnictwie i w ogrodnictwie, ale też w budownictwie.

Według stanu na dzień 31.12.2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych było **9 429 osób bezrobotnych**. W stosunku do analogicznego okresu 2011 roku nastąpił wzrost o 12, 2% (8 404 osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2011 roku). Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie w poszczególnych miesiącach 2011 roku analogicznie z 2012 rokiem przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wejherowie w 2011 r. oraz w 2012 r. – analiza własna

Pierwsze miesiące roku 2011 oraz 2012 notowały duży wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych m.in. z uwagi, na to, że okres zimowy cechuje się stagnacją popytu na prace budowlane, a co za tym idzie brakiem zapotrzebowania na pracowników tej branży. Pod koniec pierwszego kwartału obserwowano stopniowy spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie (od miesiąca marca). Sytuacja powyższa w dużej mierze spowodowana była okresem ożywienia na lokalnym rynku pracy branży budowlanej. Ponadto, województwo pomorskie z uwagi na swoje położenie terytorialne w okresie wiosennym oraz letnim

cehuje się większym zapotrzebowaniem na prace sezonowe w związku z tym, w w/w okresie zaobserwować można było wzmożoną ilość podjęć pracy.

Na zmniejszenie bezrobocia w okresie wiosennym miały również wpływ różnego rodzaju formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych takie jak: szkolenia, staże, prace interwencyjne, które z początkiem roku z racji przyznanych środków finansowych z Funduszu Pracy cieszyły się dużym zainteresowaniem osób zarejestrowanych w Urzędzie oraz pracodawców. Tego typu działania mają duży wpływ na sytuację na rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie wychodząc na przeciw oczekiwaniom osób bezrobotnych oraz pracodawców 18 kwietnia 2012 roku już po raz czwarty zorganizował Targi Pracy i Edukacji. Głównym celem tego przedsięwzięcia była pomoc osobom bezrobotnym oraz innym osobom zainteresowanym poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia. Również dla pracodawców była to doskonała okazja do zaprezentowania swoich ofert pracy oraz skierowania ich bezpośrednio do osób chętnych do pracy spełniających określone wymagania. W trakcie trwania targów, osoby zainteresowane miały możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z doradcami zawodowymi tut. Urzędu, mogły się dowiedzieć, jak poprawnie napisać list motywacyjny, czy jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Dużym zainteresowaniem ze strony osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie cieszyły się także majowe Metropolitalne Międzynarodowe Targi Pracy, Edukacji i Przedsiębiorczości w Gdańsku. W tym celu tut. Urząd zorganizował bezpłatny przejazd autobusem, z którego skorzystało 50 zainteresowanych osób bezrobotnych z terenu działania PUP.

Liczba bezrobotnych w końcu października 2012 roku wynosiła 9 tys. osób i w porównaniu z końcem września 2012 roku wzrosła o 200 osób (o 2,2%). W analogicznym miesiącu 2011 roku odnotowano również wzrost liczby osób bezrobotnych. Obserwowane w ostatnich miesiącach spowolnienie gospodarcze, przejawiające się pogorszeniem koniunktury w kluczowych sekcjach działalności gospodarczej takich jak, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo czy handel detaliczny, spowodowało pogorszenie sytuacji na rynku pracy. Wzrost liczby osób bezrobotnych w drugim kwartale 2012 roku wynikał w głównej mierze z:

- zakończenia umów na czas określony;
- dokonywanych zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy (w 2012 roku pracodawcy rozwiązywali umowy z 152 osobami (przed rokiem 139 osób.);
- zakończenia prac sezonowych (m.in. w turystyce, budownictwie, ogrodnictwie, leśnictwie);
- zakończenia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

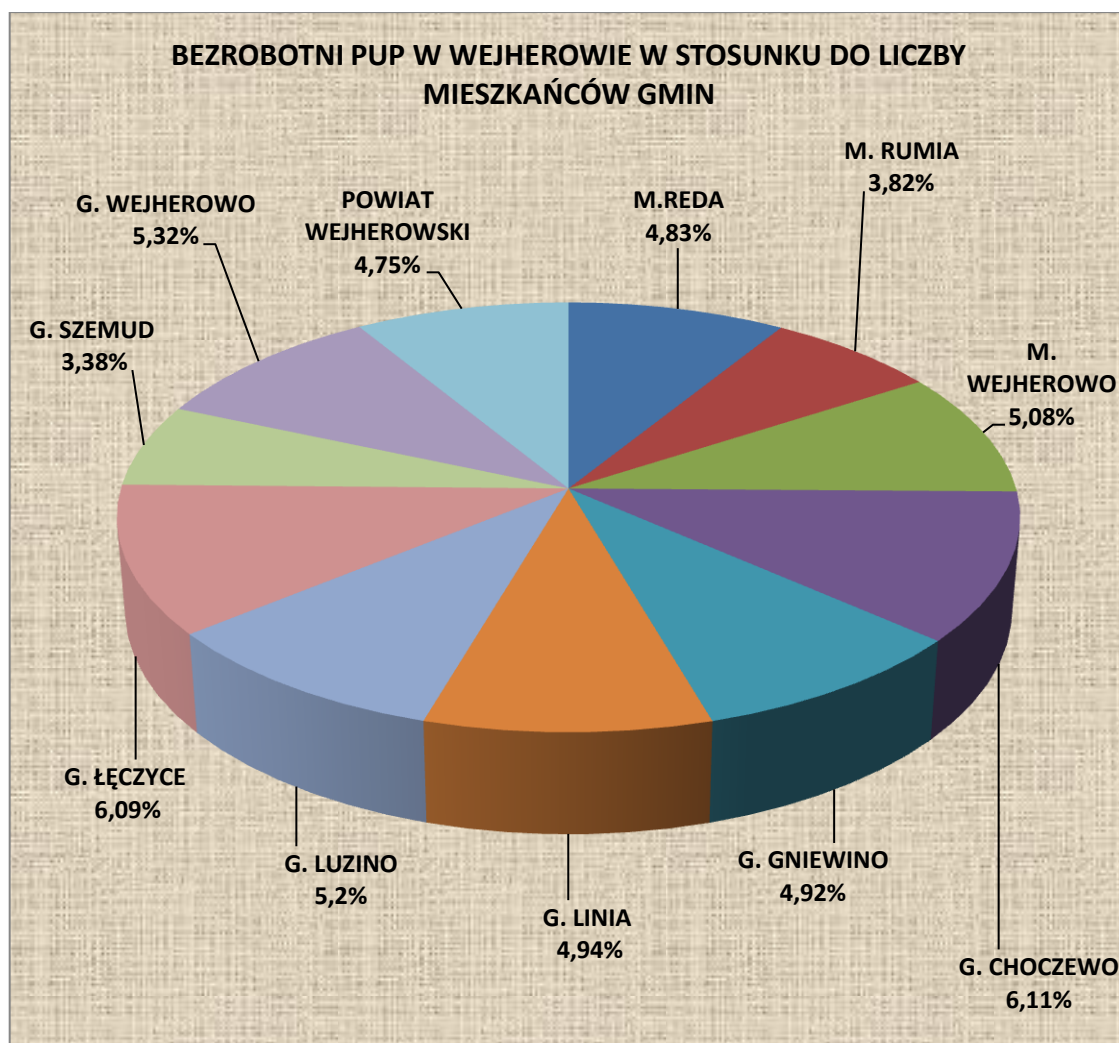
Powroty osób bezrobotnych do ewidencji, co roku nasilają się od miesiąca października. Z pewnością wpływ na zaistniałą sytuację ma również spadek liczby ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie w stosunku do liczby mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2012 roku z podziałem na gminy.

Miasta i gminy	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%)
M. REDA	21838	1055	4,83
M. RUMIA	45536	1740	3,82
M. WEJHEROWO	48747	2478	5,08
G. CHOCZEWO	5830	356	6,11
G. GNIEWINO	7317	360	4,92
G. LINIA	6079	300	4,94
G. LUZINO	14368	747	5,20
G. ŁĘCZYCE	11793	718	6,09
G. SZEMUD	15361	519	3,38
G. WEJHEROWO	21745	1156	5,32
POWIAT WEJHEROWSKI	198614	9429	4,75

Tabela 1 Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców powiatu wejherowskiego

Wykres 3. Procentowy udział osób bezrobotnych z podziałem na gminy

Analizując dane dotyczące bezrobocia na terenie powiatu wejherowskiego nie można nie wspomnieć o rozwoju poszczególnych gmin, który ma bardzo duży wpływ na poziom bezrobocia na tych obszarach. I tak np. w gminie Szemud realizowane są przez tamtejszy GOPS różnego rodzaju projekty, na realizację, których środki finansowe pozyskiwane są z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki przedsiębiorczości tej niewielkiej gminy, tamtejsi mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego inwestowania w siebie, podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności, które w znacznym stopniu zwiększają ich szanse na znalezienie odpowiedniego zatrudnienia. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wejherowie z terenu gminy Szemud stanowi jedynie 3,38% wszystkich mieszkańców tej gminy. Warto wspomnieć również w tym miejscu o prężnie rozwijającej się gminie Gniewino, gdzie procent bezrobocia wynosi 4,92% ogółu mieszkańców. Gmina Gniewino ma wyjątkową strukturę zatrudnienia w porównaniu z innymi gminami wiejskimi. Położona jest blisko aglomeracji trójmiejskiej. Na jej terenie zlokalizowanych jest kilka dużych podmiotów gospodarczych. W działalności produkcyjnej pracuje ponad 60% ogółu zatrudnionych. Niski poziom bezrobocia w pierwszym półroczu 2012 roku w tej gminie w dużej mierze związany był z obsługą centrum pobyтового Hiszpanów podczas Mistrzostw Piłki Nożnej na EURO 2012 w Hotelu Mistral Sport w Gniewinie. W porównaniu z innymi gminami, gmina Gniewino ma raczej charakter przemysłowy, co daje jej podstawy do dalszego rozwoju oraz inwestowania na tym terenie potencjalnych przedsiębiorców.

2. Analiza bezrobocia według zawodów

Integralną częścią sprawozdawczości charakteryzującą sytuację na lokalnym rynku pracy jest statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności. Spośród całej liczby osób bezrobotnych, znajdujących się w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie w końcu drugiego półrocza 2012 roku (tj. 9 429 osób), większość osób posiadała zawód. Podział przedstawiał się w następujący sposób:

- **8 292 osób bezrobotnych posiadających zawód**, co stanowiło 87,94% ogólnej liczby osób bezrobotnych (w końcu II półrocza 2011 r. – 86,59%);
- **1 137 osób bezrobotnych bez zawodu**, co stanowiło 12,06% ogólnej liczby bezrobotnych (w końcu II półrocza 2011 r. – 13,41%).

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wejherowie – podział na bezrobotnych posiadających zawód oraz bez zawodu

Bezrobotnym bez wyuczonego zawodu jest osoba posiadająca wykształcenie średnie ogólnokształcące, gimnazjalne, podstawowe lub niepełne podstawowe, która po ukończeniu szkoły nie zdobyła żadnych kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego.

Osoby z w/w grupy bardzo często borykają się z podwójnym problemem znalezienia odpowiedniego dla siebie zatrudnienia spowodowanym z jednej strony brakiem sprecyzowanych kwalifikacji zawodowych, a z drugiej strony trudną sytuacją na rynku pracy, na którym pracodawcy poszukują wyspecjalizowanych fachowców, w dużej mierze posiadających już doświadczenie zawodowe.

Liczbę i strukturę największych grup zawodowych wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie wejherowskim przedstawia poniższa tabela. Do zestawienia wybrane zostały tylko grupy liczące powyżej 60 osób.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni ogółem posiadający zawód (%)	Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni powyżej 12 m-cy	
					Ogółem	%	Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1192	14,38	46	7,34	394	17,38
2	"331403"	Technik ekonomista*	210	2,53	18	2,87	64	2,82
3	"752205"	Stolarz*	209	2,52	15	2,39	45	1,99
4	"931301"	Robotnik budowlany	191	2,30	0	0,00	34	1,50
5	"753105"	Krawiec*	181	2,18	2	0,32	62	2,73
6	"512001"	Kucharz*	169	2,04	18	2,87	47	2,07
7	"514101"	Fryzjer*	146	1,76	24	3,83	45	1,99
8	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	146	1,76	37	5,90	17	0,75
9	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	144	1,74	1	0,16	10	0,44
10	"722204"	Ślusarz*	125	1,51	4	0,64	24	1,06
11	"751103"	Przetwórca ryb	122	1,47	0	0,00	52	2,29
12	"522305"	Technik handlowiec*	104	1,25	15	2,39	29	1,28
13	"711202"	Murarz*	95	1,15	2	0,32	17	0,75
14	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	90	1,09	24	3,83	19	0,84
15	"351203"	Technik informatyk*	88	1,06	22	3,51	8	0,35
16	"911207"	Sprzątaczką biurowa	86	1,04	0	0,00	26	1,15
17	"432103"	Magazynier	83	1,00	0	0,00	22	0,97
18	"753303"	Szwaczka	77	0,93	0	0,00	26	1,15
19	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	72	0,87	2	0,32	28	1,24

20	"941201"	Pomoc kuchenna	67	0,81	1	0,16	15	0,66
21	"311504"	Technik mechanik*	66	0,80	10	1,59	12	0,53
22	"513101"	Kelner*	63	0,76	0	0,00	25	1,10
23	"411004"	Technik prac biurowych*	62	0,75	2	0,32	26	1,15
24	"751204"	Piekarz*	60	0,72	0	0,00	11	0,49

Tabela 2. Liczba i struktura największych grup zawodowych zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wejherowskim w 2012 r.

Analiza największych grup zawodowych (Tabela 2) wskazuje, że najliczniejszą grupą zawodową spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie jest grupa sprzedawców (1 192 osoby), co stanowi 14,38% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych posiadających zawód. Z analizy wynika tendencja rosnąca w w/w grupie zawodowej.

W dalszej kolejności spośród największych grup zawodowych wyłonieni zostali: technicy ekonomiści (210 osób), stolarze (209 osób), robotnicy budowlani (191 osób), krawcy (181 osób) oraz kucharze (169 osób).

Powyższa analiza może być swego rodzaju bodźcem dla lokalnych władz, wszelkich instytucji odpowiedzialnych za system szkolnictwa, nad określeniem stopnia dopasowania poziomu, struktury i kierunków kształcenia zawodowego dla potrzeb występujących na rynku pracy. Tego typu działania w przyszłości mogłyby zaspokoić potrzeby lokalnego rynku pracy, a jednocześnie przyczynić się do zmniejszenia ilości osób posiadających konkretnie wyuczony zawód, a mimo to, wciąż pozostających bez pracy. Dysproporcje występujące pomiędzy osobami bezrobotnymi legitymującymi się zawodem sprzedawcy, a innymi grupami zawodowymi (spośród grup zawodowych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne) obrazuje poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wejherowie – podział wg zawodu

Bezrobocie młodych Polaków zdaje się rosnać szybciej i być trudniejsze do zwalczania niż w grupie starszych i bardziej doświadczonych pracowników. Do zasadniczych powodów wzrostu bezrobocia wśród młodych w 2012 roku możemy zaliczyć: pracę na umowy czasowe, średnią wieku rozpoczęcia pracy, która wynosi 22 lata, (tak dla przykładu średnia Unii Europejskiej wynosi 20 lat) świadczy to o istotnym opóźnieniu procesu zdobywania przez młodych pracowników doświadczenia zawodowego. Zatem w ogólnej liczbie bezrobotnych coraz wyraźniej powiększa się udział ludzi młodych, a to prowokuje coraz silniejszą presję emigracyjną. Bieżące niemałe problemy na rynku pracy mogą mieć jeszcze poważniejsze reperkusje w przyszłości.

Na koniec 2012 roku w rejestrach osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie figurowało 627 absolwentów, co stanowiło 6,64% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Do zestawienia wybrane zostały tylko grupy liczące powyżej 10 bezrobotnych absolwentów w danej grupie zawodowej.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni absolwenci	
				Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1192	46	6,85
2	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	146	37	5,51
3	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	90	24	3,57
4	"514101"	Fryzjer*	146	24	3,57
5	"351203"	Technik informatyk*	88	22	3,27
6	"331403"	Technik ekonomista*	210	18	2,68
7	"512001"	Kucharz*	169	18	2,68
8	"522305"	Technik handlowiec*	104	15	2,23
9	"752205"	Stolarz*	209	15	2,23
10	"422402"	Technik hotelarstwa*	49	13	1,93
11	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	21	12	1,79
12	"422103"	Technik obsługi turystycznej*	28	11	1,64
13	"741103"	Elektryk*	40	11	1,64

Tabela 3. Liczba i struktura największych grup zawodowych absolwentów zarejestrowanych w PUP – stan w końcu 2012 roku

Wśród bezrobotnych absolwentów wg grup zawodów na pierwszym miejscu znaleźli się: sprzedawcy, stanowiący 6,85% (46 osób) wszystkich zarejestrowanych absolwentów. Na drugim miejscu znajdują się mechanicy pojazdów samochodowych – 5, 51% (37 osób), a na kolejnych równorzędnie kucharze małej gastronomii oraz fryzjerzy – 3,57 (24 osób). Z pośród ogólnej liczby absolwentów 104 osoby ukończyły szkoły bez zdobycia kwalifikacji zawodowych, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Osoby te ujęte są w grupie osób bez kwalifikacji zawodowych, co w związku z brakiem ofert pracy dla osób bez kwalifikacji może narazić je na poważne problemy związane ze znalezieniem zatrudnienia. Nie bez znaczenia pozostają także coraz wyżej stawiane przez pracodawców wymagania w zakresie odpowiednich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Powyższe dane pokazują, iż wśród absolwentów posiadających kwalifikacje zawodowe największym zainteresowaniem cieszą się kierunki kształcenia: handlowy, oraz

gastronomiczny. Znaczna część osób kończy również kierunki zawodowe takie, jak: mechanik samochodowy, technik usług fryzjerskich, oraz technik ekonomista. Z obserwacji lokalnego rynku pracy i ofert pracy napływających do Urzędu wynika jednak, iż na dzień dzisiejszy rynek pracy nie jest gotów wchłonąć spośród nich znacznej liczby absolwentów w/w kierunków i specjalności. Obiegowa opinia mówi, że studia pozwalają oddalić problem bezrobocia młodych: przytrzymują ich przez kilka lat poza rynkiem pracy. Jednak zdobywający wyższe wykształcenie zdają sobie sprawę, że praktyka zawodowa ma dziś zdecydowanie większe znaczenie.

Warte przemyślenia mogą być również dane statystyczne dotyczące liczby osób długotrwale bezrobotnych. Aż 66,52% osób długotrwale bezrobotnych stanowią kobiety - przeważnie młode mamy, które wcześniej nie pracowały i nie mają tym samym możliwości skorzystania z urlopu wychowawczego.

Większość osób długotrwale pozostających w rejestrach osób bezrobotnych czuje się rzeczywiście zagubiona na rynku pracy – dotyczy to w szczególności osób starszych, zamieszkujących tereny wiejskie. O popadaniu w bezrobocie najczęściej decydują takie czynniki jak: zmiany w strukturze lokalnego rynku pracy wynikające np. z rozwoju technologicznego, braku odpowiednich kwalifikacji lub braku miejsc pracy w miejscu zamieszkania. Jednak często barierą stają się także niska mobilność, brak lub niska motywacja, czy też problemy natury rodzinnej. Nie mniej coraz więcej młodych ludzi, pokolenie wchodzące na rynek pracy potrafi odnaleźć się w różnych sytuacjach. Od kilku lat młodzi ludzie są bardziej mobilni i otwarci na zmiany. Dużo mówi się ostatnio o bezrobociu wykształconych młodych ludzi, umowach „śmieciowych” i wyzysku. Okazuje się jednak, że problem dotyczy osób słabo wyedukowanych - posiadających wykształcenie podstawowe i zawodowe. Sytuacja młodych absolwentów uczelni nie jest dużo lepsza - jednak pracują coraz częściej na podstawie samozatrudnienia czy umów cywilno - prawnych, nie rejestrując się tym samym w urzędzie pracy jako bezrobotni.

Na koniec 2012 roku w rejestrach osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie figurowało 2 267 osób długotrwale bezrobotnych co stanowiło 24,04% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Do zestawienia wybrane zostały tylko grupy liczące powyżej 10 osób z danej grupy zawodów.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	
				Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1192	394	17,38
2	"331403"	Technik ekonomista*	210	64	2,82
3	"753105"	Krawiec*	181	62	2,73
4	"751103"	Przetwórcza ryb	122	52	2,29
5	"512001"	Kucharz*	169	47	2,07
6	"514101"	Fryzjer*	146	45	1,99
7	"752205"	Stolarz*	209	45	1,99
8	"931301"	Robotnik budowlany	191	34	1,50
9	"522305"	Technik handlowiec*	104	29	1,28
10	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	72	28	1,24
11	"411004"	Technik prac biurowych*	62	26	1,15
12	"753303"	Szwaczka	77	26	1,15
13	"911207"	Sprzątaczką biurowa	86	26	1,15

Tabela 4. Liczba i struktura największych grup zawodowych absolwentów zarejestrowanych w PUP

Jak wynika z danych również grupa zawodowa – sprzedawcy znajduje się na pierwszym miejscu (17,38%) ogólnej liczby osób pozostających w rejestrach osób bezrobotnych przez okres 12 i więcej miesięcy. Niestety, wciąż zbyt mało ofert na te stanowiska pracy trafia do urzędów pracy. Większość ofert dla sprzedawców ukazuje się na witrynach sklepowych, w miejscach, gdzie ta praca ma być świadczona.

W 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych zostało **12 293 osoby**, z czego osoby posiadające zawód stanowiły 87,28% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (osoby bezrobotne posiadające zawód – 10 729 osób), zaś osoby bezrobotne bez zawodu - 12,72% ogólnego napływu (1 564 osoby).

Wykres 6. Napływ bezrobotnych w powiecie wejherowskim – podział na bezrobotnych posiadających zawód oraz bez zawodu

Tabela 4 prezentuje grupy zawodowe, w których nastąpił największy napływ bezrobotnych w 2012 roku. Do poniższej tabeli wybrane zostały tylko grupy zawodowe liczące powyżej 60 osób.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1234	10,04
2	"931301"	Robotnik budowlany	297	2,42
3	"752205"	Stolarz*	286	2,33
4	"331403"	Technik ekonomista*	251	2,04
5	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	244	1,98
6	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	242	1,97
7	"512001"	Kucharz*	197	1,60
8	"753105"	Krawiec*	193	1,57
9	"722204"	Ślusarz*	180	1,46
10	"514101"	Fryzjer*	156	1,27
11	"432103"	Magazynier	138	1,12
12	"711202"	Murarz*	135	1,10

13	"351203"	Technik informatyk*	128	1,04
14	"751103"	Przetwórca ryb	127	1,03
15	"522305"	Technik handlowiec*	114	0,93
16	"311504"	Technik mechanik*	104	0,85
17	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	102	0,83
18	"751204"	Piekarz*	95	0,77
19	"911207"	Sprzątaczką biurową	93	0,76
20	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	89	0,72
21	"513101"	Kelner*	87	0,71
22	"753303"	Szwaczka	86	0,70
23	"441990"	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	82	0,67
24	"515303"	Robotnik gospodarczy	80	0,65
25	"941201"	Pomoc kuchenna	79	0,64
26	"523002"	Kasjer handlowy	77	0,63
27	"752208"	Stolarz meblowy	76	0,62
28	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	76	0,62
29	"235107"	Pedagog	71	0,58
30	"753402"	Tapicer*	69	0,56
31	"751201"	Cukiernik*	67	0,55
32	"741103"	Elektryk*	64	0,52
33	"422402"	Technik hotelarstwa*	63	0,51
34	"932101"	Pakowacz	62	0,50
35	"721306"	Błacharz samochodowy*	61	0,50

Tabela 4. Największy napływ bezrobotnych według grup zawodów w 2012 r.

Analiza danych zamieszczonych w powyższej tabeli wskazuje, że największy napływ bezrobotnych odnotowany został w grupach zawodowych najliczniej reprezentowanych na terenie powiatu wejherowskiego tj.: sprzedawcy (1234 osoby), robotnicy budowlani (297 osób) oraz stolarze (286 osób).

Podobnie kształtowała się sytuacja w 2011 roku. Na czołowej pozycji plasowała się ta sama grupa zawodowa tj. sprzedawcy.

3. Analiza ofert pracy wg zawodów

W 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie wpłynęło **3 525** ofert pracy.

W poniższej tabeli ujęte zostały oferty pracy w wybranych zawodach zgłoszone w analizowanym okresie, w których minimalna liczba oferowanych miejsc pracy wynosiła 70 lub więcej, w odniesieniu do napływu osób bezrobotnych posiadających pożądany zawód i zarejestrowanych w 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012 r.	%	Bezrobotni wg zawodów	Napływ bezrobotnych wg zawodów
1	"522301"	Sprzedawca*	237	6,72	1192	1234
2	"411004"	Technik prac biurowych*	196	5,56	62	51
3	"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	155	4,40	9	20
4	"711601"	Brukarz	140	3,97	9	17
5	"931301"	Robotnik budowlany	135	3,83	191	297
6	"721402"	Monter kadłubów okrętowych*	101	2,87	34	60
7	"752205"	Stolarz*	81	2,30	209	286
8	"515303"	Robotnik gospodarczy	78	2,21	49	80
9	"751103"	Przetwórcza ryb	78	2,21	122	127
10	"712606"	Monter rurociągów okrętowych	74	2,10	16	24
11	"711202"	Murarz*	70	1,99	95	135

Tabela 5. Oferty pracy wg zawodów oraz wielkość napływu bezrobotnych w 2012 r.

Analiza grup zawodowych, do których skierowano największą liczbę ofert pracy pozwala wskazać na: sprzedawców (237 ofert pracy). W 2011 roku najwięcej ofert pracy stanowiły oferty pracy na stanowisko brukarz (236 ofert). Oferty na sprzedawców były zgłoszone w liczbie 121 ofert pracy, czyli jak widać w analizowanym 2012 roku nastąpił wzrost o 51%. Warto wspomnieć o tym, że za pośrednictwem Urzędu Pracy w Wejherowie firma Tesco Polska, która w miesiącu październiku otwierała sklep w Bolszewie zatrudniła 14 osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie (w tym 13 sprzedawców). Zatrudnienie to było efektem zorganizowania giełdy pracy w siedzibie Urzędu.

W przypadku składanych ofert pracy dla takich grup zawodowych jak: sprzedawca, pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych) większość składanych ofert dotyczy subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na w/w profesje wynika w dużej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji osób bezrobotnych, jaką jest staż. Uczestnictwo w stażach jest jedną z form aktywizacji zawodowej i cieszy się dużym zainteresowaniem osób bezrobotnych jak i pracodawców.

Właściciele firm chętnie przyjmują bez obciążeń finansowych osoby do pomocy w codziennym funkcjonowaniu ich działalności. Jednak po zakończeniu kilku miesięcznego okresu stażu, tylko nieliczni mają szansę na pozostanie w danej firmie i trwale zatrudnienie. Pomimo tego, osoby po zdobyciu doświadczenia zawodowego w ramach niniejszej formy wsparcia szybciej znajdują pracę i trwale opuszczają grono osób bezrobotnych.

Oferty pracy zgłoszone na takie stanowiska jak: pozostali spawacze i pokrewni (155 ofert pracy), monter kadłubów okrętowych (101 ofert pracy), monter rurociągów

okrętowych (74 oferty) były wynikiem złożenia w I kwartale 2012 roku przez Stocznnię Gdańsk dużego zapotrzebowanie na pracowników z w/w grup. Pracodawca zgłosił ofertę na 360 miejsc pracy.

Jak wynika z danych statystycznych, w przypadku brukarzy, robotników budowlanych, murarzy zwiększona ilość ofert pracy dla tych grup zawodowych występowała w okresie wiosenno-jesiennym. Natomiast okres zimowy ze względu na nieodpowiednie warunki atmosferyczne charakteryzował się nieomal zerowym zapotrzebowaniem na pracowników z tych grup zawodowych.

Należy zaznaczyć, że powyższe dane bazują jedynie na danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie dotyczących liczby osób bezrobotnych oraz liczby zgłoszonych ofert pracy, prezentowanych według zawodów i specjalności oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Raport nie obejmuje analizy ofert zamieszczanych w prasie i Internecie. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oparty jest na statystyce Urzędu Pracy, nie stanowi, więc kompleksowego obrazu wszystkich zjawisk i procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. W 2014 roku w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS pt. „ Opracowanie nowej metodologii prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” mają zostać wprowadzone nowe zalecenia do monitoringu, które pozwolą pokazać rzeczywisty obraz zapotrzebowania na zawody na lokalnym rynku pracy.

4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Miernikiem, który pozwala na wskazanie zawodów generujących w najwyższym stopniu bezrobocie długotrwałe, jest wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia. Interpretując ten wskaźnik, należy pamiętać, że jego wartość informuje, jaki procent osób bezrobotnych zarejestrowanych w konkretnym zawodzie pozostaje w rejestrze Urzędu, co najmniej przez okres 12 miesięcy.

Na podstawie wielkości wskaźnika długotrwałego bezrobocia oszacowano duże i elementarne grupy zawodów implikujących długotrwałe bezrobocie oraz przejawiających równowagę na lokalnym rynku pracy między podażą, a popytem na pracę.

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to takie, które mają najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Tabela 6 zawiera wykaz zawodów, które w 2012 roku na obszarze powiatu wejherowskiego w największym stopniu generowały długotrwałe bezrobocie. W sytuacji, gdy dla danej grupy zawodów wskaźnik bezrobocia długotrwałego przyjmuje wartość 1, wszystkie osoby poprzednio pracujące i reprezentujące tę grupę zawodową, pozostają w rejestrach Urzędu powyżej 12 miesięcy.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"4131"	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	1
2	"2310"	Nauczyciele akademicy	1
3	"2355"	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1
4	"2522"	Administratorzy systemów komputerowych	1
5	"2284"	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	1
6	"3153"	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	1
7	"3253"	Optycy okularowi	1
8	"4132"	Operatorzy wprowadzania danych	1
9	"2432"	Specjaliści do spraw public relations	1
10	"3118"	Kreślarze	1
11	"4313"	Pracownicy obsługi placowej	1
12	"2163"	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	1
13	"3353"	Urzednicy do spraw świadczeń społecznych	1
14	"5111"	Stewardzi	1
15	"6122"	Hodowcy drobiu	1
16	"7532"	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	1
17	"8122"	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	1
18	"8113"	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1
19	"8159"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
20	"7321"	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1
21	"7535"	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	1

Tabela 6. Nazwy grup zawodów generujących w największym stopniu długotrwałe bezrobocie w powiecie wejherowskim w 2012 r.

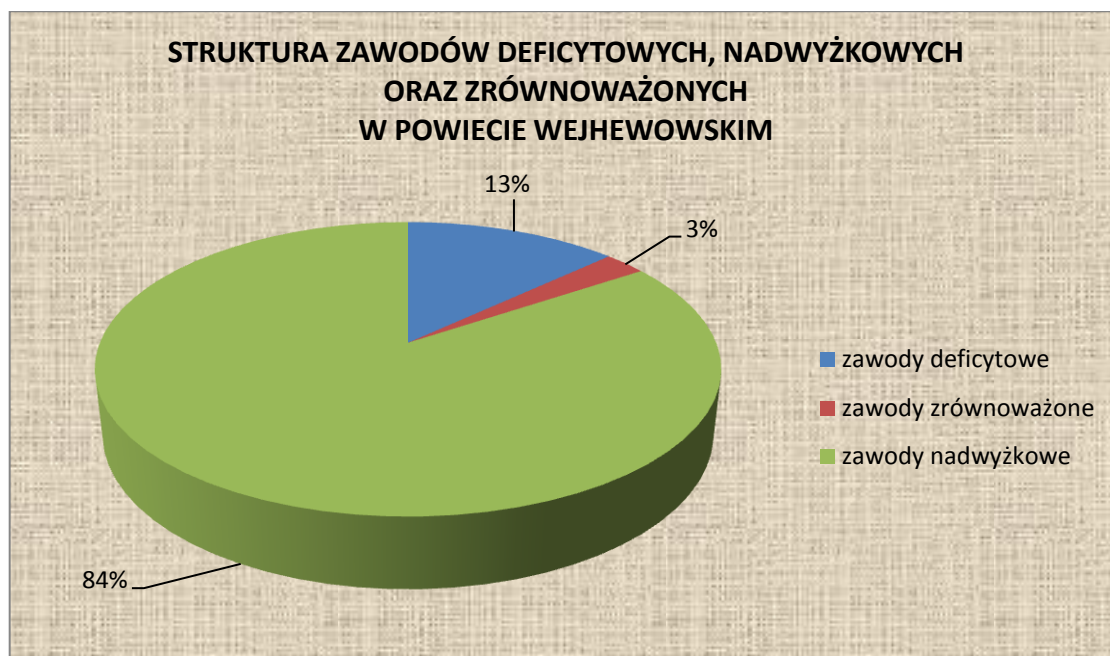
Z analizy wynika, że w 2012 r. na obszarze powiatu wejherowskiego wystąpiło 21 grup elementarnych (4 – cyfrowe), które w maksymalny sposób przyczyniły się do problemu długotrwałego bezrobocia. Wynik powyższego rankingu pokazuje, że osoby trafiające do rejestru bezrobotnych po długoletniej pracy, które zajmowały stanowiska wyższe, kierownicze, mają ogromny problem z powrotem na rynek pracy. Takie bariery jak: wiek, postęp techniczny, brak chęci przekwalifikowania się, brak mobilności oraz strach przed nieznanym powodują, że takie osoby często nie potrafią odnaleźć się na rynku pracy, który z dnia na dzień jest coraz bardziej wymagający.

5. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (wyjaśnienie zostało przytoczone poniżej).

*W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów
(iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie)*

W rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla powiatu wejherowskiego w 2012 roku wyodrębniono 142 zawody deficytowe (w tym 76 MAX deficytowych), 28 zawodów zrównoważonych oraz 916 zawodów nadwyżkowych (w tym 751 MAX nadwyżkowych).

Wykres 7. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wejherowskim w 2012 r.

5.1. Zawody deficytowe

Zawodem deficytowym jest zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Wskaźnik zawodów deficytowych liczony jest, jako iloraz zgłoszonych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym do liczby rejestrujących się bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. W/w zawód charakteryzuje się wskaźnikiem intensywności deficytu większym od 1,1.

Zawody deficytowe w 2012 roku stanowiły 13% ogółu zawodów. Wśród zawodów deficytowych występują takie, w których nie zarejestrował się żaden bezrobotny, ale zostały

zgłoszone oferty pracy. Są to zawody maksymalnie deficytowe, dla których wskaźnik intensywności deficytu oznaczany jest jako MAX w badanym okresie było ich 76 (7% ogółu zawodów).

Pogłębiona analiza zawodów według kodu sześciocyfrowego dostarcza bardziej szczegółowych informacji na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W poniższej tabeli zaprezentowano 30 zawodów o najwyższych wskaźnikach deficytu zidentyfikowanych na lokalnym rynku pracy powiatu wejherowskiego w 2012 roku. Zgodnie z zaleceniami Departamentu Rynku Pracy MPiPS pominięto zawody MAX deficytowe. Wykaz nie uwzględnia również zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodów wynoszą 9 i 0.

Im wyższy wskaźnik deficytu „W”, tym większe szanse osób reprezentujących te zawody na podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Nie mniej trzeba zauważyć, że w przypadku takich zawodów jak: asystent nauczyciela przedszkola, technik prac biurowych, opiekunka dziecięca czy też nauczyciel przedszkola wysoki wskaźniki deficytu wynika z podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie działań związanych z aktywizacją rynku pracy (np. staże, prace interwencyjne).

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"722101"	Kowal*	1,6667	0,0833	20
2	"932904"	Patroszacz ryb	1,25	0,0833	15
3	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,8333	0,0833	10
4	"232001"	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	0,75	0,0833	9
5	"711601"	Brukarz	11,6667	1,4167	8,2353
6	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	3	0,4167	7,2
7	"721205"	Spawacz metodą MIG	0,5833	0,0833	7
8	"432102"	Inwentaryzator	1,6667	0,25	6,6667
9	"235205"	Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	0,8333	0,1667	5
10	"343203"	Florysta*	0,8333	0,1667	5
11	"611303"	Ogrodnik*	2,0833	0,4167	5
12	"351103"	Technik teleinformatyk*	0,3333	0,0833	4
13	"411004"	Technik prac biurowych*	16,3333	4,25	3,8431
14	"325905"	Opiekunka dziecięca*	2,3333	0,75	3,1111
15	"712606"	Monter rurociągów okrętowych	6,1667	2	3,0833
16	"232006"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,5	0,1667	3
17	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	0,75	0,25	3
18	"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej*	0,75	0,25	3
19	"741301"	Elektromonter linii kablowych	0,25	0,0833	3
20	"834311"	Operator suwnic (suwnicowy)	0,5	0,1667	3
21	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	2,1667	0,8333	2,6
22	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	0,5833	0,25	2,3333
23	"712202"	Głazurnik	0,75	0,3333	2,25

24	"233005"	Nauczyciel geografii	0,1667	0,0833	2
25	"233016"	Nauczyciel muzyki	0,1667	0,0833	2
26	"235904"	Nauczyciel bibliotekarz	0,1667	0,0833	2
27	"324002"	Technik weterynarii*	0,1667	0,0833	2
28	"334201"	Sekretarz sądowy	0,6667	0,3333	2
29	"342305"	Instruktor rekreacji ruchowej	0,1667	0,0833	2
30	"422502"	Pracownik informacji turystycznej	0,1667	0,0833	2

Tabela 7. Ranking zawodów deficytowych w powiecie wejherowskim w 2012 r

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego grupa zawodowa - brukarz również charakteryzowała się jednym z najwyższych wskaźników intensywności deficytu (8,2%). Co oznacza, że w tym okresie liczba ofert pracy na stanowisko: brukarz była również większa od liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie posiadających uprawnienia zawodowe.

Zauważalnym zjawiskiem jest fakt, że pomimo organizowanych przez tut. Urząd szkoleń dla osób bezrobotnych o kierunku brukarz w/w osoby nie przejawiają zbytniego zainteresowania nimi, przy czym i część pracodawców nie jest zainteresowana zatrudnieniem osób tuż po szkoleniu, gdyż z reguły poszukują oni pracowników posiadających doświadczenie w tym zawodzie.

W przypadku takich zawodów jak: kowal, spawacz, oraz monter konstrukcji stalowych duży wskaźnik deficytowości jest wynikiem złożonego w pierwszym półroczu 2012 roku dużego zapotrzebowania na tych pracowników przez Stocznnię Gdańsk. Niegdyś była ona w znacznym stopniu zaangażowana w renowację sprzętu i infrastruktury metalurgicznej dla potrzeb wewnętrznych, obecnie zajmuje się produkcją struktur stalowych dla klientów zewnętrznych.

5.2. Zawody zrównoważone

Zawody zrównoważone to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiada liczbie osób poszukujących pracy w tych zawodach. Wskaźnik intensywności nadwyżki – deficytu mieści się w zakresie 0,9 – 1,1.

Zawody zrównoważone w 2012 roku stanowiły 3% ogółu zawodów.

W 2012 roku do zawodów zrównoważonych zaliczono: m.in. inżyniera technologii żywności, grafika komputerowego DTP, bukieciarza, zbrojarza, nauczyciela logopedę, pracownika do spraw osobowych oraz dietetyka.

5.3. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest mniejsze niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodach deficytowych wynosi poniżej 0,9.

Wskaźnik zawodów nadwyżkowych liczony jest, jako iloraz zgłoszonych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym do liczby rejestrujących się bezrobotnych w danym

okresie sprawozdawczym. Zawody nadwyżkowe w 2012 roku stanowiły 84% ogółu zawodów.

W okresie objętym badaniem, wśród zawodów nadwyżkowych pojawiły się zawody, którymi legitymowały się osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie, dla których to nie odnotowano ofert pracy. Zawody takie nazywane są zawodami maksymalnie nadwyżkowymi, a ich wskaźnik nadwyżki równy jest 0. W 2012 roku takich zawodów było 751 (69% ogółu zawodów). W Tabeli 8 zamieszczono ranking 30 zawodów nadwyżkowych w 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,25	20,1667	0,0124
2	"235107"	Pedagog	0,0833	5,9167	0,0141
3	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0833	4,8333	0,0172
4	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,0833	4,5	0,0185
5	"713203"	Lakiernik samochodowy	0,0833	2,9167	0,0286
6	"422103"	Technik obsługi turystycznej*	0,0833	2,8333	0,0294
7	"311504"	Technik mechanik*	0,3333	8,6667	0,0385
8	"722314"	Tokarz w metalu	0,0833	1,6667	0,05
9	"211301"	Chemik	0,0833	1,5833	0,0526
10	"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,0833	1,5833	0,0526
11	"332302"	Zaopatrzeniowiec	0,0833	1,5	0,0556
12	"613003"	Rolnik*	0,0833	1,5	0,0556
13	"311204"	Technik budownictwa*	0,25	4,4167	0,0566
14	"421101"	Asystent usług pocztowych	0,0833	1,4167	0,0588
15	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,5	8,5	0,0588
16	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,1667	2,8333	0,0588
17	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,1667	2,5833	0,0645
18	"721306"	Blacharz samochodowy*	0,3333	5,0833	0,0656
19	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,0833	1,25	0,0667
20	"351203"	Technik informatyk*	0,8333	10,6667	0,0781
21	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,3333	4,1667	0,08
22	"311924"	Technik technologii odzieży*	0,25	3	0,0833
23	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	0,0833	1	0,0833
24	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,0833	1	0,0833
25	"814206"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,0833	1	0,0833

26	"311303"	Technik elektryk*	0,4167	4,9167	0,0847
27	"216101"	Architekt	0,0833	0,9167	0,0909
28	"261906"	Prawnik legislator	0,0833	0,9167	0,0909
29	"314403"	Technik technologii żywności*	0,0833	0,9167	0,0909
30	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	0,0833	0,8333	0,1

Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie wejherowskim w 2012 r.

Z zawodami nadwyżkowymi mamy do czynienia wówczas, gdy do PUP wpływa mniejsza ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych. Im mniejsza wartość wskaźnika, tym większy poziom nadwyżki danego zawodu. Osoby reprezentujące te zawody mają większe problemy ze znalezieniem pracy na lokalnym rynku pracy. Pod względem poziomu wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów zdecydowanie na czołowych pozycjach znajdują się takie zawody jak: mechanik pojazdów samochodowych, pedagog, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, elektromonter (elektryk) zakładowy oraz lakiernik samochodowy.

Jak wynika z analizy danych wykazane zawody należą do zawodów nadwyżkowych. W w/w zawodach najtrudniej było znaleźć zatrudnienie z powodu braku ofert pracy. Nie mniej zważywszy na fakt, iż nie wszystkie oferty pracy zgłaszane są przez pracodawców do Urzędu Pracy w/w dane nie odzwierciedlają w pełni stanu faktycznego.

6. Analiza bezrobocia według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy.

W 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowało się 9 997 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe. Analogicznie w 2011 roku zarejestrowano 8 944 takich osób. W analizowanych okresach zwiększyła się również liczba zgłoszonych do Urzędu ofert pracy (o 930 oferty), co jest zjawiskiem zdecydowanie pozytywnym. Najliczniej rejestrowały się osoby, których ostatnie miejsce pracy wg PKD należało do sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle(2465 osób),
- Przetwórstwo przemysłowe (1888 osób),
- Budownictwo (1481 osób).

Warto zauważyć, że w każdej z tych sekcji liczba zarejestrowanych osób znacznie przewyższała liczbę ofert pracy. Najwięcej ofert pracy w 2012 roku zgłosili pracodawcy, których działalność zaliczana jest do sekcji PKD:

- Przetwórstwo przemysłowe – 977 ofert,
- Budownictwo – 753 oferty,
- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 472 oferty.

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy wśród bezrobotnych, według stanu w końcu 2012 roku, dominowali przedstawiciele zawodów sklasyfikowanych w następujących sekcjach PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 2090 osób,
- Przetwórstwo przemysłowe - 1516 osób,
- Budownictwo - 1004 osoby.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Bezrobotni stan w końcu 2012 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku	Oferty pracy stan w końcu 2012 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	129	120	17	1
Górnictwo i wydobywanie	11	8	1	0
Przetwórstwo przemysłowe	1888	1516	977	12
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	23	19	16	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	78	61	9	0
Budownictwo	1481	1004	753	48
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2465	2090	472	16
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	449	356	106	2
Transport i gospodarka magazynowa	328	249	49	0
Informacja i komunikacja	77	50	23	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	159	122	60	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	78	64	14	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	232	156	91	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	292	193	294	21
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	258	189	245	2
Edukacja	213	153	121	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	213	170	117	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i	91	71	81	4

rekreacją				
Pozostała działalność usługowa	453	395	79	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	1	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	81	44	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	997	861	0	0
Ogółem	9997	7892	3525	111

Tabela 8. Bezrobocie wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie wejherowskim w 2012 r.

Warto zwrócić uwagę na to, że bardzo niskie prognozy dotyczące zatrudnienia występują w grupie zakładów sektora restauracje/hotele. A w regionie Pomorza z uwagi na jego położenie, branża związana z obsługą ruchu turystycznego ma istotne znaczenie dla zmian trendów na rynku pracy, nie ominęły jej jednak widoczne skutki spowolnienia w całej gospodarce. Przedsiębiorcy spodziewają się z roku na rok coraz niższego popytu na usługi związane z wypoczynkiem, a konsumenci natomiast oszczędniej planują wypoczynek urlopowy. Z drugiej strony, w sektorach takich jak: transport, logistyka, komunikacja czy rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo prognozy dotyczące zatrudnienia są na plusie. Niemniej wszystko zależy od siły, z jaką poszczególne sektory zwłaszcza biorąc pod uwagę zmiany sezonowe, oddziałują na lokalny rynek pracy.

7. Wnioski

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu wejherowskiego dotyczący 2012 roku pokazuje, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal bardzo trudna. Stopa bezrobocia wynosząca 16, 7% ukazuje wysoki poziom bezrobocia. W ewidencji powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie pozostaje zarejestrowanych przeszło 9 429 osób bezrobotnych.

Podsumowując część diagnostyczną monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzonego w powiecie wejherowskim za 2012 roku można wyciągnąć następujące wnioski:

- spośród całej liczby osób bezrobotnych, znajdujących się w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie w 2012 roku większość posiadała zawód. Podział przedstawiał się w następujący sposób: 8 292 osób bezrobotnych posiadających zawód, co stanowiło 87,94% ogólnej liczby osób bezrobotnych; 1 137 osób bezrobotnych bez zawodu, co stanowiło 13,41% ogólnej liczby bezrobotnych;
- w powiecie wejherowskim w 2012 roku najliczniejszą grupę zawodową stanowili sprzedawcy (1 192 osoby);
- w 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych zostało 12 293 osoby, z czego osoby posiadające zawód stanowiły 87,28% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (osoby bezrobotne posiadające zawód – 10 729 osób), zaś osoby bezrobotne bez zawodu - 12,72% ogólnego napływu (1 564 osoby).
- w 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie wpłynęły 3 525 oferty pracy;
- analiza grup zawodowych, do których skierowano największą liczbę ofert pracy pozwala wskazać na: sprzedawców (237 ofert pracy);
- zawody deficytowe w powiecie wejherowskim w w/w okresie to te, na które zapotrzebowanie na rynku pracy było większe od liczby bezrobotnych gotowych przyjąć oferowane im stanowiska. Wśród nich należy wymienić: kowala, patroszacza ryb, mechanika maszyn i urządzeń do obróbki metali itp.;
- pod względem poziomu wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów zdecydowanie na czołowych pozycjach znajdują się takie zawody jak: mechanik pojazdów samochodowych, pedagog, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych itp.;
- w 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowało się 9 997 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe;
- najliczniej rejestrowały się osoby, których ostatnie miejsce pracy wg PKD należało do sekcji: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (2 465 osób), Przetwórstwo przemysłowe (1 888 osób), Budownictwo (1 481 osób);
- najwięcej ofert pracy w 2012 roku zgłosili pracodawcy, których działalność zaliczana jest do sekcji PKD: Przetwórstwo przemysłowe – 977 ofert, Budownictwo – 753 oferty, Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 472 oferty.

Powyższy raport pozwala stwierdzić, że w powiecie wejherowskim rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od osób poszukujących zatrudnienia elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej. Bezrobocie sukcesywnie wzrasta. Wszystko wskazuje na to, że niekorzystne tendencje w najbliższych miesiącach jeszcze się pogłębią, zaś na poprawę sytuacji trzeba będzie poczekać do drugiej połowy roku. Dopiero w kwietniu, a najpóźniej w maju – w zależności od sytuacji pogodowej, a więc możliwości rozpoczęcia prac na budowach i w rolnictwie, które dadzą nowe miejsca pracy – ta tendencja powinna zostać zahamowana.

Opracowanie monitoringu:

Magdalena Szulc – pośrednik pracy
pod kierunkiem Pani Alicji Rompca
kierownika Działu Pośrednictwa Pracy